

Pers rond Wereld Reuma Dag 2021

<https://www.hln.be/mijn-gids/zonder-ingrijpen-wordt-reuma-alleen-maar-erger-hoe-herken-je-het-en-is-het-te-behandelen-een-reumatoloog-legt-uit~a98e090b/>

<https://www.libelle.be/gezond/hoe-herken-je-reuma-en-wat-kun-je-er-zelf-tegen-doen/>

<https://www.knack.be/nieuws/gezondheid/reumatoide-artritis-nog-te-vaak-stereotype-beeld-van-de-50-jarige-vrouw-met-pijnlijke-gewrichten/article-news-1788719.html>

https://www.gezondheid.be/index.cfm?fuseaction=art&art_id=22283

<https://www.toegankelijkkortrijk.be/actueel/detail/wereldreumadag>

Corona veroorzaakt wereldwijd tekort aan reumamedicijn

De Standaard*,

Vr. 01 Okt. 2021, Pagina 2

Door de pandemie ontstaan tekorten aan een ontstekingsremmer waarvan reumalijders afhangen. Het middel wordt op grote schaal gebruikt als noodmedicijn voor covid-patiënten.



Thérèse Van Waes, apothekeres in Antwerpen, is reumapatiënte. Ooit had ze een zware opstoot, met maandenlange werkonbekwaamheid als gevolg. Sindsdien wordt ze behandeld met de ontstekingsremmer tocilizumab (merknaam *RoActemra*), en heeft ze vrijwel geen last meer van symptomen. Onlangs kreeg ze van het Antwerpse universitaire ziekenhuis, waar ze om de vier weken een infuus met het medicijn krijgt, een vervelend bericht. 'Mijn volgende behandeling zou niet kunnen doorgaan, vanwege stockproblemen. De vraag naar tocilizumab-infusen zou door corona zo hard zijn gestegen, dat de leverancier het niet kan bijhouden. Hierdoor moeten reumatologen richtlijnen volgen, waardoor ik als stabiele patiënt voor onbepaalde tijd geen infuus kan krijgen. Ik kan alleen hopen dat ik geen opstoot krijg, zodat ik mijn werk kan blijven uitoefenen.'

Patrick Verschueren is reumatoloog bij het UZ Gasthuisberg in Leuven. De zorg voor reumapatiënten komt inderdaad in het gedrang doordat het medicijn op grote schaal is gebruikt bij de covidzorg, zegt hij. 'Gelukkig hebben we alternatieven om op terug te vallen: er bestaan gelijkaardige medicijnen van

andere producenten, zoals sarilumab (merknaam Kevzara van producent Sanofi, red.) waarop we patiënten kunnen overzetten. Maar daar komt heel wat administratie bij kijken. We moeten alle aanvragen voor terugbetaling hernieuwen.'

Niet vergund

Tocilizumab blokkeert de werking van het ontstekings-eiwit interleukine-6. Dat eiwit speelt een hoofdrol in het ontstaan van ontstekingsreuma, maar ook bij ontstekingsreacties die covid-19-patiënten het leven kunnen kosten. Op papier mag tocilizumab in de Europese Unie voor die laatste patiëntengroep niet worden voorgeschreven. Het middel is enkel vergund voor de behandeling van zware reumatische aandoeningen en de nevenwerkingen van sommige kankerbehandelingen. Voor de behandeling van covid-19 is het Europese Geneesmiddelenagentschap EMA afgelopen augustus begonnen met de vergunningsprocedure. In afwachting gebruiken intensieve-zorgartsen het middel 'off-label', als noodmedicijn tegen covid-19.

'Het medicijn is met de beste bedoelingen ingezet om zo veel mogelijk covid-patiënten het leven te redden', zegt Patrick Verschueren. 'Dat is begrijpelijk. Maar tegelijk had deze stockbreuk voorkomen moeten worden. Dit is niet voor herhaling vatbaar.'

Complexe productie

Tocilizumab is een complexe, op maat gemaakte antistof, die tamelijk lastig is om te fabriceren. Volgens de producent, het Zwitserse Roche, is de vraag wereldwijd verviervoudigd door de pandemie - onder anderen de voormalige Amerikaanse president Donald Trump werd ermee behandeld. Roche heeft de productiecapaciteit naar eigen zeggen inmiddels verdubbeld, maar is niet in staat om op korte termijn voldoende ontstekingsremmer te maken om aan de wereldwijde vraag te voldoen. De producent verwacht pas eind december weer te kunnen leveren.

Tocilizumab is beschikbaar als infuus en als voorgevulde pennen en spuitjes voor onderhuidse inspuiting. De pennen en spuitjes zullen wellicht pas eind december volledig terug beschikbaar zijn in België, meldt het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten, FAGG. Voor de intraveneuze toedieningsvormen worden eveneens tot het einde van het jaar bevoorradingsproblemen verwacht. Het agentschap heeft een taskforce opgericht, die de inventarissen van ziekenhuizen onder de loep neemt en

richtlijnen uitvaardigt voor een prioritair gebruik van de resterende stocks het medicijn.

Volgens Patrick Verschueren zijn vooral de infuusvoorraden van tocilizumab momenteel precair. 'In Leuven stellen we patiënten daarom voor om over te stappen op onderhuidse inspuitingen. Daarvan lijken de voorraden voorlopig nog te volstaan. En wanneer er op een gegeven moment geen pennen meer zijn, kunnen we spuitjes voorschrijven, of omgekeerd.'

Mocht Thérèse Van Waes de komende maanden een reumaopflakking krijgen, dan zal ze waarschijnlijk een behandeling met een alternatieve ontstekingsremmer krijgen, heeft ze van haar reumatoloog vernomen. 'Het wordt dan afwachten of die nieuwe medicatie aanslaat. Ik vind het best spannend, kan ik u zeggen.'

Hilde Van den Eynde ■